

23 באפריל 2020
כ"ט ניסן תש"ף

תבחינים לבחירת מוסדות אקדמיים המפעילים תוכניות הכשרה מרוכזות להוראה, לבעלי תארים אקדמיים

תקנה תקציבית : 20680105

רקע כללי:

בשנים האחרונות קיים מחסור במורים וגננות איכותיים, במוסדות החינוך המלמדים בשפה העברית. המציאות החדשה עימה מתמודדת החברה הישראלית בימים אלה מהווה הזדמנות לאיתור מועמדים המבקשים שינוי תעסוקתי ואשר הינם בעלי ערכים חברתיים ותחושת שליחות הרואים בהוראה מקצוע המאפשר עיצוב דור העתיד ובעל חשיבות חברתית ראשונה במעלה. משרד החינוך/מינהל עובדי הוראה מבקש לקיים תוכניות ייחודיות להכשרת עובדי הוראה לבתי ספר ולגני ילדים המלמדים בשפה העברית, ע"י הסבת אקדמיים, בתחומים: מתמטיקה, מדעים וגיאוגרפיה לגילאי העל יסודי, הוראה כוללת לגילאי היסודי וגננות במסלול הגיל הרך. קליטתם של מי שימצאו מתאימים לעבודה במערכת החינוך מתוכננת להיעשות בשנה"ל הקרובה, תשפ"א בכפוף ובהתאם לצרכי מערכת החינוך.

1. עיקרי התוכנית:

- 2.1. מטרת התוכנית היא הכשרת מועמדים לעבודת ההוראה בבתי ספר המלמדים בשפה העברית בתחומי המתמטיקה, המדעים, הגיאוגרפיה, הגיל היסודי והגיל הרך ומקצועות נדרשים אחרים. (ראה טבלה בהמשך)
 - 2.2. התוכנית מיועדת להכשיר, בהיקפה המלא, 450 מועמדים והכל בכפוף לאמור בסעיף 7.
 - 2.3. התוכנית היא תוכנית ייחודית מרוכזת שתיבנה על ידי המוסדות האקדמיים ששיבו להזמנה להגשת בקשות, ותובא לאישור משרד החינוך.
 - 2.4. המועמדים לתוכנית יהיו רק מבין אלה שיופנו ע"י שרות התעסוקה, למוסדות הכשרה אשר התוכניות שלהם אושרו על ידי משרד החינוך (על פי התבחינים שבהמשך)
- הערה:** דמי הרישום ישולמו על ידי המועמדים וכן הם יידרשו לשלם עבור קורסי השלמה מעבר לתוכנית ההכשרה הרגילה, אם וידרשו.
- 2.5. **מתוכנן בשלב זה להכשיר את המועמדים לכניסה להוראה ב 1.9.2020**, י"ב אלול תש"ף. מובהר בזאת כי אין באמור בפנייה זו כדי להבטיח כניסה להוראה למועמד כלשהו במועד זה, או במועד אחר. מועמדים אשר לא ימצאו מקום עבודה בהוראה עד למועד זה (01.09.2020) ימשיכו בתוכנית ההכשרה כמתוכנן ללא המשך ישיר לשנת התמחות.
 - 2.6. **יובהר כי הגם שצפוי שהלימודים יתקיימו באופן מקוון ובהתאם להנחיות משרד הבריאות כפי שיינתנו מזמן לזמן, הרי שההתנסות המעשית, ככל שתאפשר, עשויה להתקיים באזור בו נמצא המוסד המכשיר. יש להבהיר זאת למועמדים ע"מ שייקחו שיקול זה בחשבון בעת בחירת המוסד המכשיר.**

2.7 המוסדות המשתתפים

מוסדות אקדמיים, שקיבלו אישור המל"ג לקיים תוכנית הכשרה להוראה למקצועות ההכשרה המנויים בטבלה בסעיף 3.1 ולמסלולים בתי ספר יסודיים ו/או בבתי ספר על יסודיים ו/או לגננות במסלול הגיל הרך.

3. אוכלוסיות היעד:

- 3.1. להלן טבלת התארים הנדרשים לפי מקצועות ההוראה:

מקצוע הכשרה להוראה	חוגי לימודי רלוונטיים בתואר הראשון ו/או השני
מתמטיקה	<u>לחטיבה עליונה</u>: מתמטיקה, מדעי המחשב, פיסיקה, אווירונאוטיקה, הנדסת מחשבים, הנדסת תוכנה, חשמל ואלקטרוניקה <u>לחטיבת ביניים</u>: מקצועות הנדסיים בעלי זיקה למתמטיקה ואו מקצועות בתחומי הכלכלה, החשבונאות והמדעים שהינם בעלי זיקה למתמטיקה.
פיסיקה	<u>לחטיבה עליונה</u> : פיסיקה, אווירונאוטיקה, חשמל ואלקטרוניקה
מדעי המחשב	מדעי המחשב, הנדסת מערכות מידע, הנדסת חשמל ואלקטרוניקה הנדסת מחשבים, הנדסת תוכנה
לשון עברית-על יסודי אוריינות שפתית -יסודי	בלשנות, עיתונאות, מקצועות עתירי שפה
גאוגרפיה	לחטיבת הביניים ולמסלול העל יסודי: מדעי כדור הארץ, גיאולוגיה, גיאוגרפיה וסביבה
למגזר הממלכתי הכללי: מקרא/תנ"ך, מחשבת ישראל ותרבות ישראל, תושב"ע	מקרא, מחשבת ישראל, תלמוד ותושב"ע, מדעי היהדות
מדעים: כימיה, פיזיקה, ביולוגיה, מדעי הסביבה	א. ביולוגיה, ביו-אינפורמטיקה, ביוטכנולוגיה, ביופיזיקה, ביוכימיה, מיקרוביולוגיה, ביולוגיה ימית, גנטיקה, מדעי המוח, וטרינריה, רפואה, מעבדות רפואית, כימיה, פיזיקה, גיאופיזיקה, מדעי הסביבה, חקלאות, מדעי בעלי החיים/הצומח, מדעי הרפואה, מדעי כדור הארץ, רוקחות, פרמקולוגיה, תזונה, הנדסה ביו-רפואית, הנדסה ביוטכנולוגית, הנדסת חקלאות, הנדסה סביבתית, הנדסת מזון, הנדסה פרמצבטית, ביוטכנולוגיה ומזון, הנדסה ביוכימית, הנדסת כימיה, הנדסת חומרים, הנדסה עתירת פיזיקה (הנדסת חשמל, הנדסת אלקטרוניקה, הנדסת מיקרו-אלקטרוניקה, הנדסת אלקטרו-אופטיקה, הנדסת אווירונאוטיקה), ננוטכנולוגיה. ללא צורך בהשלמות לתעודת הוראה למדעים. ב. מדעי המחשב, הנדסת מים, הנדסת מכונות, הנדסת בניין, הפרעות בתקשורת, סיעוד, פאראמדיה, פיזיותרפיה, פסיכוביולוגיה, אופטומטריה. עם השלמות חלקיות לתעודת הוראה במדעים.
הוראה כוללת לבית-הספר היסודי/קדם יסודי	תואר רב תחומי או אחד מהתארים בחוגים שלעיל

3.2. לימודי השלמה, במידת הצורך, כנדרש על פי תעודת ההוראה אליה לומדים הסטודנטים, כמפורט בחוזרי רישיונות ההוראה. כאמור בסעיף 2.4 עובר קורסים אלה שהם בנוסף לתוכנית ההכשרה הרגילה לתעודת הוראה, ישלמו הסטודנטים שידרשו להשלמות אלה.

4. תנאי סף למוסדות המכשירים:

- 4.1 המבקש הוא מוסד או יחידה להכשרת מורים, המתקצבת/על-ידי האגף להכשרת עו"ה במשרד החינוך או על-ידי הות"ת.
- 4.2 המוסד הוסמך ע"י המל"ג, לקיים לימודי הכשרה להוראה במסלול ובהתמחות אותה הוא מבקש לקיים.
- 4.3 סגל ההוראה המיועד ללמוד בתוכנית התנסה ושולט בהוראה מקוונת. (יש לפרט לגבי אנשי הסגל בכל קורס).
- 4.4 המוסד יציג רכז אקדמי שמינה, בעל ניסיון ושליטה טובה בהוראה מקוונת שיוביל את התוכנית ויהיה איש הקשר עם האגף להכשרה אקדמית במינהל עובדי הוראה.
- 4.5 מספר הלומדים, יהיה 20 לומדים **לפחות** בכל מסלול (מקצוע הוראה) אותו מציע המוסד האקדמי, למעט במוסד מכשיר הנמצא בדרום הארץ – אילת והערבה התיכונה – לגביו 12 לומדים לפחות.
- 4.6 במוסד קיימים מעבדות וכל ציוד אחר הנדרש להכשרת המורים באופן מקוון כולל אנשי קשר למתן מענים טכניים ללומדים בתוכנית המקוונת.

5. תנאי קבלה למועמדים המבקשים להשתתף בתוכנית

- 5.1 בעלי תואר אקדמי ראשון לפחות במקצוע ההוראה, בציון ממוצע של 75 לפחות, ממוסד להשכלה גבוהה בארץ המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה בישראל כמפורט בסעיף 3 – אוכלוסיית היעד.
- 5.2 בעלי ניסיון תעסוקתי של 4 שנים לפחות בתחום התואר או במקצוע ההוראה בו הם יוכשרו.
- 5.3 הצלחה בריאיון במוסד המכשיר.
- 5.4 הצלחה במבחן התאמה - כל המועמדים יופנו למבחן התאמה להוראה – מסיל"ה מקוון או תואם לו.

הערה: המועמדים שיופנו למוסדות ההכשרה יעברו מיון ראשוני שיבוצע על ידי שרות התעסוקה.

6. תוכנית הלימודים:

שלב ראשון יחל ב 24.5.2020 א' סיוון התש"ף ויכלול:

- 6.1 הכשרה מרוכזת, במהלך החודשים מאי – אוגוסט 2020 הכוללת דגש על למידה מקוונת והתנסות מעשית בהוראה (ככל שתתאפשר בשל משבר הקורונה)- בהתאם למדיניות ההכשרה בכלל המוסדות האקדמיים העוסקים בהסבה אקדמית. בתום תקופת הכשרה זו יקבלו הסטודנטים שיעמדו בכלל דרישות התוכנית אישור בדבר השלמת 80% לימודים לתעודת הוראה.

שלב שני יחל ב 1.9.2020: י"ב אלול תש"ף ויכלול:

- 6.2 המשך ההכשרה הכוללת בהיקף של יום לימודים שבועי ובדגש על התנסות מעשית בהוראה. ככל שתתאפשר במערכת החינוך בעת זו ובהתאם להנחיות משרד הבריאות.
- סטודנטים אשר ישולבו כעובדי הוראה בבתי ספר ובגני ילדים בשנת הלימודים תשפ"א (בכפוף למציאת מקום עבודה ע"י הסטודנטים) ובכפוף להנחיות משרד החינוך בכל הנוגע לקליטת עובדי הוראה, שנה זו תהווה עבורם גם שנת התמחות, בהתאם לתנאים המחייבים של שנת ההתמחות, לרבות השתתפות בסדנת התמחות במוסד האקדמי ובליווי חונך והערכה להתאמה להוראה. לסטודנטים העובדים בשנה זו, תוכר עבודת ההוראה גם כהתנסות מעשית ותלווה גם על ידי מדריך פדגוגי מטעם מוסד ההכשרה.
- 6.3 סטודנטים אשר לא ימצאו מקום השמה במערכת החינוך להתמחות ימשיכו את לימודי ההכשרה כמתוכנן (עבודה מעשית באחריות המוסד המכשיר ללא התמחות).
- 6.4 היקף הלימודים יהיה על פי מתווה אריאב - 30 שעות שבועיות לבית ספר יסודי ו-24 שעות שבועיות לבית ספר על יסודי.
- 6.5 תוכנית הלימודים תהיה על פי התוכנית שאושרה למוסד על ידי המל"ג, מבחינת מס' ימי הלימוד והשעות הכוללים, בתוספת לימודי השלמה כנדרש להוראת המקצוע.
- 6.6 דגש מיוחד יינתן ללימודים והתנסות מקוונים. יש לפעול לפי מדיניות וההנחיות התקפות של האגף להכשרה אקדמית וקשרי מל"ג ות"ת.

הערה: אם תתאפשר חזרה לשגרה, יתקיימו הלימודים בצורה מרוכזת אך על פי התוכניות הרגילות ובעיקר בתחום ההתנסות המעשית.

- 6.7 בכל מוסד יש להקצות, בנוסף לרכז התוכנית, איש סגל לתמיכה במשתתפי התוכנית.
- 6.8 התכנון לעת הזו הינו כי הלומדים בתוכנית, אשר יעמדו בכל דרישותיה וימצאו מתאימים, ישולבו בהתאם ובכפוף לצרכי מערכת החינוך, כעובדי הוראה בפועל החל משנת הלימודים תשפ"א וישלימו את לימודיהם, לרבות התנסות מעשית במהלך שנת הלימודים תשפ"א, והכל בכפוף להנחיות משרד הבריאות.

7 אופן הבחירה והסיוע לסטודנטים:

7.1 בפעימה הראשונה ייבחרו תוכניות הכשרה במוסדות מכשירים שעמדו בכל תנאי הסף ושייכים לאחת מקבוצות אלה:

- מוסדות המצויים במחוזות מרכז ות"א, במסלולי ההכשרה הנדרשים ללימודי: מתמטיקה, פיסיקה, מדעים וגיאוגרפיה, בבתי הספר העל יסודיים, בהתאם לניקוד שנקבע לפי סעיף 8, מהגבוה לנמוך;
- מוסדות המצויים במחוז דרום במסלולי ההכשרה הנדרשים ללימודי מדעים בבתי הספר העל יסודיים
- מוסדות המצויים באזור אילת והערבה התיכונה, בכל המסלולים המיועדים להוראה כל המקצועות בחטיבה העליונה.

יובהר כי יאושרו תוכניות ל 7 קבוצות עד לסה"כ 150 לומדים.

7.2 ללומדים במוסדות שנבחרו בפעימה הראשונה יינתן סיוע כמפורט להלן:

- הלוואה מותנית בסה"כ 5,800 ₪ ממשד החינוך.
- מלגת פיס בגובה 5000 ₪ בתמורה למעורבות חברתית של 40 שעות, או 10,000 ₪ בתמורה למעורבות חברתית של 80 שעות. המעורבות החברתית תתקיים בהתאם להנחיות שיינתנו מעת לעת ולמגבלות משרד הבריאות. את שעות מעורבות החברתית ניתן יהיה לבצע עד לסוף חודש ספטמבר 2020.
- דמי אבטלה בכפוף לזכאות האישית שלהם במוסד לביטוח לאומי.

7.3 בפעימה השנייה, וככל שיינתנו האישורים המתאימים, ייבחרו תוכניות הכשרה במוסדות מכשירים שעמדו בכל תנאי הסף ושייכים לאחת מקבוצות אלה:

- מוסדות המצויים במחוזות מרכז ות"א, במסלולים להוראה ביסודי ובגני ילדים, בהתאם לניקוד שנקבע לפי סעיף 8, מהגבוה לנמוך, עבור סה"כ 60 לומדים.
- מוסדות המצויים בכל המחוזות במסלולים להוראת המדעים, פיסיקה, מדעי המחשב, לשון עברית, גיאוגרפיה, מקרא/תנ"ך (למגזר הממלכתי כללי) וכן במסלול להוראה כוללת לבית ספר יסודי וקדם יסודי. זאת, בהתאם לניקוד שנקבע לפי סעיף 8, מהגבוה לנמוך.

יובהר כי יאושרו עד 12 תכניות לעד סה"כ 240 לומדים.

7.4 ללומדים במוסדות שנבחרו בפעימה השנייה יינתן סיוע כמפורט להלן:

- שובר תשלום משרות התעסוקה בגובה עפ"י פרופיל הלומד, (יקבע ע"י שרות התעסוקה).
- מלגת פיס בגובה 5000 ₪ בתמורה למעורבות חברתית של 40 שעות, או 10,000 ₪ בתמורה למעורבות חברתית של 80 שעות. המעורבות החברתית תתקיים בהתאם להנחיות שיינתנו מעת לעת ולמגבלות משרד הבריאות. את שעות מעורבות החברתית ניתן יהיה לבצע עד לסוף חודש ספטמבר 2020.
- דמי אבטלה בכפוף לזכאות האישית שלהם במוסד לביטוח לאומי.
- *יובהר כי לא ניתן לקבל גם שוברים וגם הלוואה מותנית.

8 תבחינים לבחירת תוכניות ההכשרה במוסדות המכשירים:

ינוקדו רק בקשות של מוסדות שעומדים בתנאי הסף, בהתאם לתבחינים שלהלן ובהתאם למסלולי ההכשרה
: השונים

ניקוד	התבחינים
הפריסה ומבנה התוכנית – 20 נק'	פריסת מבנה תוכנית הלימודים המאושרת לשלב הראשון ולשלב השני, תוך תיאור הסדירויות של תוכנית ההכשרה והרציונאל של המרכיבים השונים (כמפורט בסעיף 6): בשלב הראשון – עדיפות למקסימום התנסות מעשית בכפוף לנהלי ההתנסות המעשית שפירסם אגף הכשרה אקדמית. בשלב השני – לנכנסים להוראה- יש לתאר גם את מערך הליווי הפדגוגי שילווה את ההוראה, תוך שילוב ההתנסות המעשית עם ההוראה בפועל
התוכניות המקוונות מתאימות לסיליבוסים ומזמנות אינטראקטיביות ויצירת תכנים על ידי הסטודנטים – 30 נק'	תוכנית הוראה מקוונת: יש לפרט לגבי כל קורס את נושא הקורס, אופן העברתו, מטלות הסטודנטים, בקרה הערכה ומשוב לסטודנטים. הסיליבוסים והתאמתם להוראה מקוונת – 15 נק' ההפעלה והמטלות של הסטודנטים בשלב הראשון 5 נק' ההפעלה והמטלות של הסטודנטים בשלב השני – 5 נק' מערך הבקרה הערכה והמשוב על ביצועי הסטודנטים – 5 נק'
עד 20 נק'.	מעריך סיוע לסטודנטים לצורך קיום לימודים מקוונים – קיום וזמינות בעלי תפקידים, לכל בעל תפקיד 5 נק'.
עד 40% – 5 נקודות 41% ומעלה 10 נקודות	איכות הסגל המלמד-אחוז המרצים בעלי תואר שלישי בלימודי החינוך והפדגוגיה וניסיון בהוראה מקוונת.
פחות מ 40% - 5 נק' 41% ומעלה – 10 נק'	אחוז המדריכים הפדגוגיים בעלי תואר שני ומעלה ובעלי לפחות 4 שנות ניסיון בהדרכה פדגוגית ובעלי ניסיון בהוראה מקוונת.
10 נק'	למוסד האקדמי ניסיון בתוכניות הסבת אקדמאים להוראה של 5 שנים לפחות

9 הנחיות כלליות לבקשה לפתיחת תוכנית:

9.1 שלב ראשון: יש להגיש את הבקשה במרכבה ולצרף את המסמכים הבאים:

- תוכנית עבודה, כמפורט בסעיף 6, הכוללת גם: פירוט ההתמחויות והגמישות המתאפשרת להשלמות שמבקש המוסד והיקף הסטודנטים המתוכנן לקליטה בכל אחת מההתמחויות ובדגש להוראה והתנסות מקוונים.
- פירוט תוכנית מעקב בפועל אחר ביצוע התוכנית.
- איש הקשר לתוכנית מטעם המוסד המכשיר ופרטי התקשרות.

יש להעביר עותק הבקשה שהוגשה במרכבה לדור' כמאל חוואלד: 050-628-2469
kamalkh@education.gov.il

כל התוכניות שיוגשו ייבדקו על פי התבחינים שבסעיף 8 על ידי צוות בדיקה באגף להכשרה אקדמית. ועדת ההקצבות תדון בכל הבקשות והמוסדות שיעמדו בתנאי הסף יקבלו אישור לפתוח את ההרשמה לתוכנית עד להשלמת מכסת הלומדים, והכל על פי השלבים והתעדוף המפורט בסעיף 7.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל עובדי הוראה
אגף בכיר להכשרה והתמחות

9.2 שלב שני: מוסד שנרשמו אצלו לפחות 20 מועמדים לתוכנית ספציפית (או 12 באזור אילת והערבה התיכונה כאמור בסעיף 4.5) יובא לדיון לוועדת ההקצבות לצורך אישור לפתיחת התוכנית.
הערה: במידה ובתום השלב הראשון יתברר כי אחד או יותר ממוסדות ההכשרה, אשר קיבלו אישור לפתוח הרשמה לא עומד ביעד הגיוס, רשאית וועדת ההקצבות לתת אישור כאמור למוסד חלופי בהתאם לניקוד שיתקבל עפ"י התבחינים שבסעיף 8.8 ובהתאם לתיעדוף המפורט בסעיף 7.

שמואל אבואב
המנהל הכללי

עו"ד שנית פנחסי-הראל
מנהלת תחום תמיכות והתקשרויות
הלשכה המשפטית

שירה שושני
ס/בכירה לחשב

עדי קורסיה
מנהל אגף א' תקציב מינהל עו"ה

איריס וולף
מנהלת אגף בכיר הכשרה והתמחות

סיגל אלה
מנהלת תחום בכיר תקציב הכשרה
מינהל כלכלה ותקציבים